

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemana, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 32.

V Ljubljani, v torek 10. februarija 1891.

Letnik XIX.

Knez Liechtenstein in verska šola.

Veliko je bilo veselje v židovsko-liberalnih krogih, ko je knez Liechtenstein odložil svoj mandat. To jim je bilo znamenje, da je verska šola za zmirom pokopana; kajti sam knez, ki je stavil dotični predlog v zbornici, preveril se je, da je nikakor ni mōči doseči, da je zamán, boriti se proti duhu časa. S knezom Liechtensteinom je pa katoliška stranka bila zares mnogo izgubila. Ta mož je ne le dober katolik, ki ima že po svojem rojstvu velik vpliv v višjih krogih, temveč je tudi dober govornik, bistroumen politik, ki se dobro spozna v vsakem položaju. Zaradi tega je pa liberalce jako poparila vest, da knez zopet hoče kandidovati za državni zbor, in sicer letos v Hernalsu.

Njih listi so jeli kričati, da bi bila sramota za ves Véliki Dunaj, ko bi tak reakcionarec bil v Hernalsu voljen. Nekateri listi so pa hitro razširili vest, da knez ne more biti več voljen, ker ni več avstrijski državlján, gotovo le z namenom, da bi si protisemiti izbrali kakega drugega kandidata.

Sedaj je pa knez že stopil pred svoje volilce in jim tudi razložil svoj program. Da je pri tem govoril tudi o verski šoli, je čisto naravno. Ali nemški liberalci ta del njegovega govora tako zasukavajo, kakor bi se bil knez letos izjavil proti verski šoli in zatajil dosedanja načela. Radi bi ga razkričali za neznačajneža, ki hoče le volilce za nos voditi. Kdor pozná židovske liberalne liste, bode že vedel, kako je treba njih izjave presojsati. Vse kričanje je le volilna zvijača.

Židje se bojé, da bi tak nevaren njih nasprotnik, kakor je knez Liechtenstein, prišel zopet v parlament.

Mej drugim je neki liberalen list hitro raztrosil vest, da je knez tudi rekel, da je ponosen, ker je izstopil iz klerikalne stranke; drugi dan je seveda moral že svojo izjavo preklicati.

Kaj je pa knez izpregovoril o verski šoli, da se ne ujema z njegovimi prejšnjimi načeli? Rekel je, da on ne bode več stavil takega predloga o premembi šolskih zakonov, kakor ga je v minolem zasedanji, kajti tedaj so bile take razmere, da bi bile lahko dovele do federalistiškega ustroja avstrijske države. S tem knez nikakor še ni rekel, da hoče boj za versko šolo opustiti, temveč se le hoče ozirati na parlamentarne razmere, da pride prej do svojega smotra. Tako ravná vsak pameten politik, kajti z glavo se ne dá prodreti skozi zid.

Če knez ne bode ponovil svojega predloga v prejšnji obliki, zaradi tega se mu še ne more očitati, da se je izneveril verski šoli. V tem predlogu je bilo marsikaj, kar ni imelo z versko šolo ničesar opraviti. Tako se je hotela dati deželam večja avtonomija v šolskih zadevah. To določbo je bil knez vsprejel v svoj predlog pač le zaradi tega, da bi pridobil Čehe za versko šolo.

V prihodnjem državnem zboru pa Čehi ne bodo igrali tako važne vloge, kakor so jo dosedaj.

Staročeška stranka bode najbrž jako maloštevilna, na Mladočehe se pa itak ni mnogo zanašati. Za versko šolo iskati bodo morali nemški konservativci drugje zaveznikov, in se zatorej ni čuditi, če knez svojega predloga, opirajočega se na deželno avtonomijo, več ne obnovi.

Slovenci tudi ne bodemo oporekali, če se iz bodočih predlogov za versko šolo manj ozira na avtonomistiško načelo. Saj so nekaterniki pri nas baš zaradi teh določb imeli pomisleke proti Liechtensteinovemu predlogu in videli v njem nevarnost za štajarske, koroške in primorske Slovence. Če se v državnem zboru stavi zopet predlog za versko šolo, ki se ne bode opiral na avtonomistiško načelo, lahko bi tudi naši radikalcí z mirno vestjo glasovali zanj.

Knez je potem tako obširno govoril o šolskih zadevah, da ni misliti, da bi bil misel na versko šolo popolnoma opustil. Rekel je, da je s svojim predlogom hotel razbremeniti nekoliko kmetski stan, zato je predlagal okrajšanje šolske dolžnosti za dve

leti, nikakor pa on ni hotel omike prikrajševati. Odločno je pa on za to, da v mestih in industrijalnih krajih ostane osemurna šolska dolžnost, posebno že zaradi tega, da otroci ne pridejo prezgodaj v tovarne.

Posebno je pa naglašal, da bode zanaprej tudi treba z vso silo delati na to, da se v šolah ločijo otroci po veroizpovedanji, da se krščanskim otrokom ne bode v šoli zabranjevalo delati križa. To je bila jedna glavnih točk prvega Liechtensteinovega predloga. Kdo bode morda pri nas ugovarjal, čemu bi se mi poganjali za razdelitev otrok v šoli, ko vendar pri nas na Slovenskem itak nemamo drugih šol, nego katoliške. Res je to, ali pravi katolik se ne bode oziral le na interese svoje ožje domovine, nego na vse katoličanstvo. Dalje pa je treba vedeti, da so mnogokje šole le po imenu katoliške. Ljudje, ki so zoper katoliške misijone v Afriki, seveda tudi ne razumijo, čemu bi se Slovenci morali poganjati, da bi na Dunaji šolska oblastva nalašč otrok tako ne razdeljevala, da je v nekaterih šolah polovica židov, polovica pa kristijanov.

Ko že govorimo o razdelitvi učencev v šolah po veroizpovedanjih, ne moremo zamolčati želje, da bi se ta razdelitev razširila tudi na srednje šole, posebno ker se govori dandanes mnogo o reformi srednjih šol. Seveda tukaj se stroga razdelitev doognati ne more, ali vsekako bi se moralo gledati, da bi na katoliških srednjih šolah poučevali le katoliški profesorji. Če predava zgodovino katoliškim učencem židovski ali protestantski profesor, bode gotovo tudi nehoté prišel v nasprotje z veroučiteljem, razlagajočim cerkveno zgodovino in tako v srcih mladine vzbudil nekaj dvom, ki gotovo le neugodno upliva na mišljenje mladih ljudi.

Iz izjav kneza Liechtensteina vsekako posnemamo, da se bode borba za versko šolo v novem državnem zboru nadaljevala, če tudi ne v dosedanji obliki. Katoliška stranka se tudi boju za versko šolo odreči ne sme, kajti s tem bi zatajila interese katoliške cerkve. Vedno se bodo naši možje, ki bodo

LISTEK.

† Ivan Andolšek.

(Nekrolog.)

Oj težka pot, oj tōzna pot,
Ko od srcá srcé se loči.
S. Gregorčič.

Neviden pluje čas nad nami, podira in zida, združuje in razdvaja. A časih poseže kar najkruteje mrzla njegova roka v družbo človeško in, kar je najhuje — poseže nepričakovano. In tedaj ráni ne nadno dókaj src, zamori hipno mnogo nádejo . . .

„Čujte tedaj, ker ne veste, katero uro bo vaš Gospod prišel.“¹⁾ Te svetopisemske besede prihajajo nam na misel, ko beležimo tōžnim sreem žalno vest o smrti druzega nam tovariša, bogoslovca-prvoletnika, I v a n a A n d o l š k a. Kakó tudi ne? Pred štirimi tedni čvrst in zdrav — danes smrti žrtev, tedaj še v naši sredi — danes preseljen

„Na tisto tiho domovanje,
Kjer mnogi spé nevzdravno spanje,
Kjer kmalu kmalu dom bo moj
In — tvoj!“

Koliko duhá pretresajočih mislij, koliko čustev v duši! In vendar: „Gospod je dal, Gospod je vzel;

kakor je Gospodu dopadlo, takó se je zgodilo; bodi češčeno Gospodovo imé.“²⁾

Kadar se poslavlja z bratom brat, s prijateljem prijatelj, kakó bolestno si stiskajo roke govoreč poslednji: „Z Bogom!“ A bódi, da so se morali razdružiti — medsebojni spomin ostane v srcih njihovih. — S tabo, predragi pokojnik, vezala nas je lepo število let vez prijateljstva, poslednji čas poleg óne — vez d u h o v n e g a p o b r á t i m s t v a. Toda „δν οί θεοί φιλοῦσιν, νέος ἀποθνήσκει“ — „Kogar ljubijo bogovi, mladec umrje.“ Jedva Ti je odevla v naši družbi prva mladost, jedva si prihitel z námi vred za vzvišenim svojim peklicem, jedva govoril v duši svoji prvi mogočni: „Introibo ad altare Dei“ — ugrabila Te je smrti kruta roka, poslovil si se od nas, sobratov in prijateljev svojih — za vselej!

„Oj težka pot, oj tōzna pot,
Ko od srcá srcé se loči!“

Kdo vé, če Ti niso ob poslednjem spominu na nas stiskale srca te iste besede, ki vabijo danes nam solzá na lica?

A zgoditi se je moralo. In bódi si, da smo se morali razdružiti prijatelji po srci in mišljenji — spomin medsebojni ostani med nami! Tebi, prijatelj, „sije poslej lepše solnce, lepša zar'ja rumení.“ „Do-

minus pars haereditatis meae.“ — „Gospod del moje dedščine“, takó si govoril vstopivši s početkom tekočega leta z nami vred v stan duhovniški; sedaj se je izpolnila želja Tvoja: Gospod je postal del Tvoje dedščine in Tvojega keliha; On je, kateri Ti bože, ko te je sprejel, v sredo izvoljencev svojih na vekov veke namestoval dedščino Tvojo. Dèj, spominaj se v sreči in radosti svoji, katero — trdno upamo — uživaš v nebesih, svojih nekdanjih prijateljev in tovarišev na zemlji! Vračujé hranili bode mo mi med sábo — Tvoj spomin.

Imel si, dragi tovariš, dókaj vrlin, ki Te tvorijo vrednega blagega spomina. Vesten in natančen v izpolnjevanji svojih dolžnostij, lepega vedenja družil si v sebi s treznim razumom mehko, čuteče srcé. Koliko bi bil naodet s takim značajem storil kdaj v življenji za čast božjo, koliko za domovino svojo, čije blagor in prosveta Ti je takó ognjeno razgrevala mlade prsi!

Poslej Te ni! Odeto s sneženim prtom žalujoče prirode počiva truplo Tvoje pod hladno rušo. Počivaj sladko! Duh Tvoj pa se veselí čiste, nekáljene sreče! — In mi?

„Slovó nam bridke seka ráne,
Solzé rosijo nam oči —
Oj z Bogom, drago sree, ti!“

M. Opeka.

¹⁾ Matth. 24, 42.

²⁾ Job 1, 21.

na daljevali boj, dokler ne zmagajo. Prezgodaj so se naši nasprotniki veselili, če so mislili, da je verska šola že pokopana.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. februarja.

Notranje dežele.

Volitve v državni zbor. Sedaj je tudi združena liberalna levica izdala svoj volilni oklic. Novih mislij bi v njem zastoj iskali, razven, da se nekaj „fakzicijozna“ opozicija laská vladi ter obeta, da se hoče prav lepo in mirno vesti, ako jo vzame vlada med vrste onih, ki sedijo pri polni viadni mizi. — Razvidna je iz tega onemoglost nemških liberalcev. Sami v sebi ne čutijo več moči ustavljati se novim, živahno delujočim strankam. Liberalizem se je preživel in njegovi zgradbi zmanjkuje temelja, zato bo kmalu razpadla. — Boj bo vzlasti hud in značilen na Dunaju; tam se bode vladna in nemško-liberalna stranka skupno borili proti antisemitom. Zaduji upajo, da bodo dobili pri teh volitvah kakih 20 svojih poslancev. — Na Tirolskem so konservativci ločeni na dve strani, Kathrein vodi jedno stranko katoliško-konservativno, Zallinger drugo nemško-konservativno. — Na Solnograškem bodo borbe jako ostre, ker Lienbacher dela z vsemi silami za svoje somišljenike in najbrže tudi ne bo brezvspešna njegova volilna borba.

Krščanski socijalist knez Liechtenstein. Omenjali smo večeraj govora kneza Liechtensteina, ki ga je spregovoril na Dunaju pred svojimi volilci ter svoje začudenje izrekli o tem govoru. Danes nam je popraviti, da po avtentičnem zapisniku njegovega govora soditi, Liechtenstein ni zatajil verske šole; on je govoril kot kandidat dunajskih združenih kristijanov ter poudarjal vzlasti one točke, ki zanimajo dunajske volilce, ne da bi bil hotel s tem nasprotovati svojim nekdanjim načelom. — Ob tej priliki so zopet židovski časniki na Dunaju pokazali svojo podlost, ker so naravnost lažnjiva poročila objavljali o govoru Liechtensteinom, da bi ga osmešili pred svetom. Vidi se jim, kako se Liechtensteina bojé in sicer po pravici, kakor se ga veselé združeni kristijani, ker bodo z njim pridobili silno zmožno in delavno moč.

Pastirski list za volitve je objavil krajevograški škof dr. Hais. V okrožnici poudarja, da so katoliki dolžni svojo vero pričati tudi pred svetom, in da bodo zato imeli lepo priliko tudi ob bližnjih državnozbornih volitvah, pri katerih naj volijo le poslance, ki bodo dali cesarju, kar je cesarjevega, a Bogu, kar je božjega. Volilci naj ne gledajo na to, ali poslanec mnogokrat in veliko govori, pač pa, ali je to, kar govori v soglasju z vero in cerkvijo.

Vnanje države.

Rim. Preteklo soboto je kardinal Hohenlohe maševal v sikstinski kapeli za rajnega papeža Pija IX. Sv. maše so se vdeležili sam papež Leon XIII., kardinali, prelatje, diplomatski kor in mnogi tujei.

Rusija. Nasproti razpravam „Fremdenblatta“, da nima obisk avstrijskega nadvojvode Franca Ferdinanda nikakega političnega značaja, oglasila se je „Nov. Vrem.“: „Ruskemu dvoru in ruski družbi zadošča že prijateljski obisk sam, da se ga veselé. Glasilo Kalnoky-jevo bi bilo pa bolje storilo, da se ne bi bilo niti dotaknilo tega vprašanja. Rusi so vzlasti zato veseli visocega gosta, ker njegov obisk peče v oči one avstrijske politike, ki so skušali zadnja leta napeti razmere med Avstrijo in Rusijo.“ — Nadalje piše zgoraj imenovani ruski list: Prihod nadvojvode Franca Ferdinanda v Peterburg, padeč Crispivjev in odpust Waldseejev so dogodki, iz katerih se dá sklepati še dolgotrajen evropski mir. List méni sicer, da so se ti dogodki lahko čisto slučajno drug za drugim pripetili, vendar je mogoče najti med njimi nekako vez.

Italija. Italijansko ministerstvo je neki tako-le sestavljeno: Rudini je ministerski predsednik, minister vnanjih zadev in začasni minister mornarice; Branca je minister javnih del in začasni minister za pošte in brzovanje, Colombo finančni, senator Ferraris pravosodni minister. Kot naučni minister se pa senator Villari imenuje.

Nemčija. Berolinski časniki pišejo mnogo o osnovi novega italijanskega ministerstva. Gledé na objavljeno pismo Rudinijevo, v katerem trdi, da je trodržavna zveza neobhodno potrebna za obstoj evropskega miru, méni jo berolinski časniki, da ostane italijanska vnanja politika v dosedanjem tiru.

Belgija. Zadnji dogodki v Bruselji kažejo tamošnje vojaštvo v neveseli podobi. Ker se je vlada bala, da ne bi bili 20. p. m. pri demonstraciji za splošno volilno pravico kaki izgredi, sklicala je dva vojaška razreda ter z njima ojačila vojaško posadko. Kakor smo vže o svojem času na tem mestu poročali, izvršile so se pa demonstracije čisto mirno. V kljub temu je pa vojni minister odpustil le ona dva pomožna vojaška razreda, dočim je bruseljske polke obdržal pod orožjem. Zaradi tega je zavladala med njimi nezadovoljnost, ki se je objavljala v nepokorščini do višjih najprvo po vojašnicah, naposled

so pa provzročali javne izgrede. Kakor smo vže poročali, pozapri so mnogo upornikov, ki so pa dosledno vsi tajili, kedo jih je hujskal in šuntal k upor. Toliko je pa znano, da je bil upor organizovan. Kakor je videti, je framasonstvo v belgijski državi močno vkoreninjeno, ko se vže med vojaštvom pojavlja.

Izvirni dopisi.

Iz kočevskega okraja, 8. februarja. Narodno-politično življenje v kočevskem glavarstvu vzbuja že dlje časa v širših slovenskih krogih živo zanimanje. Te dni se je razširila celó vest, da nameravajo Kočevci svojega pristaša postaviti kandidatom pri bodoči državnozborni volitvi za kmetijske občine volilnega okraja Kočevje, Žužemberk, Trebnje, Radeče in Mokronog. Kot njihov kandidat se imenuje kočevski okrajni glavar pl. Thomann. Ne vemo sicer natanko, ali se gosp. Thomann ponuja Kočevcem, ali Kočevci g. Thomann-u. Do tega itak ni veliko, ker sta si Kočevci in Thomann na las enaka. Odločilni faktor pri tem bi bili na vsak način volilci, Kočevci. Naj torej danes pojasnim, kako predrzna je nakana Kočevcev, ako res hočejo svojim sovohlcem vsiljevati svojega kandidata.

Po uradnem izkazu o ljudskem štetju iz leta 1880 štejejo imenovani peteri sodnijski okraji skupaj 64.240 prebivalcev, in sicer po občevalnem jeziku 48.229 Slovencev in le 15.548 Nemcev. Številu, ki tu izkazuje Nemce, prištetih je tudi onih 251 nepristnih Nemcev iz okrajev Trebnje, Radeče in Mokronog, ki so napovedali leta 1880 svojim občevalnim jezikom nemščino. Pičla tretjina prebivalcev volilnega okraja naj bi tedaj po parlamentarnem običaju zapovedovala obilni dvetretjinski večini! Risum teneatis amici!

Toda, ostanimo pri številski resnosti. Kočevci, oziroma njihovi pokrovitelji, ravna jo prav za prav le po svojih obstoječih javnih odnošajih, ako skušajo tudi pri državnozborni volitvi povspeti se nad svoje slovenske sodeželane. Ta pot naj navedem za to le jeden dokaz. V šolskem letu 1888/89 je bilo v kočevskem šolskem okraju 6321 šolo obiskujočih otrok, in sicer 2530 nemških in 3791 slovenskih. Nemške šole so štejele ta čas 25 in slovenske 27 razredov. Na jeden razred nemških šol je prišlo tedaj 101,2 in na jeden razred slovenskih šol 140,4 otrok. Nemške šole so torej v primeri s slovenskimi veliko na boljšem.

Kako pa je z davki, katere prebivalstvo kočevskega šolskega okraja v jednaki meri plačuje za občine, tedaj tudi za šolske potrebe? Pred seboj imam o tem uraden izkaz. Slovenske šolske občine so plačale leta 1890 neposrednjega davka z državnimi dokladami vred 36.592 gld. 98 kr.; nemške občine pa 29.583 gld. 67 kr. Slovenske občine so tedaj plačale za 7009 gld. 31 kr. več, nego nemške. Zato pa je v šolskem okraju manj slovenskih, nego nemških šol! Kako ljubeznivo torej skrbi Slovence za svojega nemškega sodeželana! Ni se čuditi, da pri takih okolnostih Kočevcem raste greben in da svoje roke stegajo vedno dalje. Imeli bi radi celó svojega državnega poslanca. To se pač pravi norčevati se iz slovenske velikodušnosti. Slovenci kočevskega okraja! Če že plačujete Kočevcem šole, ne prodajte jim svoje narodne časti. Ne dajte se pod noge tistim, ki živajo od vas dobrote.

S Koroškega, 8. februarja. (Volitve.) Kakor poroča dunajska „Presse“, liberalni koroški poslanci pl. Moro, Nišeljvicer, Ritter in Lakso ne sprejmejo več mandata, zbok starosti in bolehanja. Ker je poslanec Hock stopil v deželni odbor, je tedaj izprazujenih pet mandatov. Namesto Laksa, ki je zastopal volilni okraj Celovec-Velikovec, menda kandiduje Jan. Lackner, župan v Sokovem. (Himmelberg.)

Hud čas mnogega ter sitnega dela prišel je z volitvami za naše slovenske rodoljube. Takorekoč vsak glas si moramo koroški Slovenci z mnogim trudom priboriti, ker skušajo nemškutarski liberalci na vseh straneh in z vsemi, tudi najostudnejšimi sredstvi zatreti slovenski živelj in zabraniti, da bi mi ne dobili svojega lastnega poslanca, kateri bi našo sveto in pravično stvar zastopal v državnem zboru. — Slava in srčna hvala pa vnetim rodoljubom, zlasti častiti duhovščini, ki se pri nas toliko potrudí za probujenje katoliškega in narodnega duha med Slovenci! Opravičeno je upanje, da ta veliki trud in značajna vstrajnost, ki diči naše vrle narodnjake, ne bode zaman in da se nam bode posrečilo vsaj jednega slovenskega poslanca spraviti v državni zbor. — Naše katol. politično društvo, ki je v kratkem

času svojega obstanka že prav mnogo storilo za probujenje narodnega in verskega čuta med koroškimi Slovenci, zdaj marljivo napravlja volilne shode, da podučuje volilce in jih spodbuja, naj za volilne možé izbirajo le take možé, ki so zvesti geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Zlasti shod pri „Krajevarju“ ob velikovski cesti za občine Tinje, Slov. Šmihel, Šmarjete itd., se je prav vrlo vršil. Obilno zbrani so z veliko pazljivostjo poslušali spretne govornike ter so obljubili, da bodo glasovali v versko-narodnem duhu. Tudi shod Podkrnosom bil je precej dobro obiskan.

Mnogo bi se slovenskim rodoljubom delo zljajšalo, ko bi tudi nemški konservativci segli v volilno gibanje. Kajti, kakor znano, morajo Slovenci voliti z Nemci. Če bi torej tudi nemški konservativci pridobili nekaj glasov, spravili bi lahko vsaj dva konservativna poslanca v državni zbor. A v sedanjih razmerah ne smemo se nadejati nobene pomoči od te strani, kajti še mnogo vode bode steklo po Dravi, predno se bodo oni zbudili iz svojega spanja. Da se to zgodi, treba bo, da se njih lista postavi na pravo katoliško stališče, ki veli: „Vsakemu svoje!“, in da se ne, kakor doslej, slepo klanjata in dobrikata vladnim organom. — Nemško-konservativen list „Kärnt.-Landbote“ sicer v 2. štef. l. l. vprašuje: „Ali naj volimo?“, piše: „Izmed ljudstva samega mora izvirati in shajati tako gibanje, (namreč za volitve v kršč. duhu). Izza pisalne mize se ne dá svetovati ali zaukazati.“ No, radovedni smo pa, kako dolgo bodedo čakali na tako gibanje, izvirajoče „izmed ljudstva samega“. Urednik imenovanega lista pač ne pozná besed slavnega voditelja nemških katolikov, Windthorsta, katere je govoril v nemškem državnem zboru dné 25. jan. 1888. l.: „Ohne Agitation ist im öffentlichen Leben nirgends etwas zu erreichen!“ —rn.

Iz Prago, dné 6. februarja. (Črni oblaki na Češkem. — Trojica občekoristnih katoliških društev. — Razno.) Iz raznovrstnih listov vé vže č. čitatelj, kaj pomeni odstop ministra Dunajevskega, osobito pa za češki narod. Koristi desnice, samostojnosti, koristi slovanskih narodov in naše zgubili so mnogo v svetovalstvu korone, poleg tega pa spretne in odločne zagovornika. Zdaj se gré za obrat na levo, in ost njegova naperjena je v prvi vrsti proti češkemu srcu. Z Dunaja brije v Prago oster piš, oni veter, ki je Čehe tolikrat vže strmoglavil s stopnic, po kojih so se oni v potu svojega obraza in sebe zatajevanja povspenjali do svojih idealov. Politiško vzdušje napolnjuje se s težkimi meglami, ki težé češka pljuča, in na obzorji se pojavljajo znamenja, ki budé v čeških mislih temne slutnje. Ni to prvokrat, da se podé preko Dunaja nad češke pokrajine črne megle, toda taki čuti, kakor danes, nas še niso nikoli navdajali. Ključ notranjega političkega položaja v Avstriji je na Češkem, in jedna vrsta naroda, zapeljana po mladočeški agitaciji, odprla je zdaj pogubonosnim vetrovom vrata. Češko-nemška sprava, predčasni razpust državnega zbora in konečni padeč ministra Dunajevskega so povsem posledice z dné 2. julija l. 1889., ko so Mladočehi dvignili zmagonosno zastavo. Češki klub v državnem zboru je tvoril važen član železnega kroga desničarjev, a bil je v nevarnosti, in vlada ni hotela čakati, da se sam zdrobi, išče torej druge večine, in se pripravljala na to v ministerstvu. Kaj bode še sledilo? Narod vé, kedo je za vse to odgovoren, in s to zavestjo odpravil se bode tudi na volilno bojišče.

Gáslo dobe naše je: „Združujmo se!“ kajti posamečnik sam ničesar ne zmore. Radi tega se po vzgledu liberalcev združujejo zdaj zvesti sinovi katoliške cerkve v dobre in plemenite namene, osobito v obrano sv. vere naše. Z veliko pozornostjo motrim razvoj in napredek vsacega katoliškega društva bodisi tu v Pragi, ali pa na kmetih, toda zbok treh katoliških praških društev imam veliko radost, ker so ta društva za najbližnjo bodočnost mnogo sadú obetajoča in jako važna.

V prvi vrsti je društvo sv. Jožefa v podporo bolehnih duhovnikov-deficijentov. Pokojnina duhovnikova je zdaj, po uravnani kongruji, jako skromna; najvišja penzija duhovnika-deficijenta, in sicer duhovnika, koji je 40 let neprestano pastiroval in čegar župna fasija je iznašala 1000 gold., znaša zdaj na leto — 600 gold. Prej, pred uravnavo kongruje, je bilo še slabše. Tedaj so dobivali župniki po 315 gold. in kapelani po 210 gold. pokojnine na leto. Da s 500 gold. letne pokojnine ne more duhovnik deficijent-dostojno in stanu primerno živeti, priznal bode vsakdo, komur so znane sedanje dra-

gotne razmere. To vse uvažujoč ustanovili so 1873. I. nekateri plemeniti praški duhovniki ter založili društvo sv. Jožefa v podporo duhovnikom-deficijentom.

Početki tega društva bili so skromni, in ni se mu obečala lepa bodočnost. Toda glej! Kako je procvitalo to društvo v sedemnajstih letih in koliko dobrega je učinilo! Zdaj ima 961 članov in premoženja 183.000 gld., s kojim izdatno podpira 27 duhovnikov-deficijentov, in nobeno drugo društvo ne more podati društvom svojim, kar podaje društvo sv. Jožefa.

Drugo društvo, koje kaj lepo prospeva, je društvo „Vlast“ (Domovina), — društvo v povzdigo krščanskega slovstva in v podpiranje katoliških pisateljev.

Ko je pred petindvajsetimi leti — za dōbe takozvanega „bürgerministerstva“ — počel pogubni liberalizem po koncu nositi glavo v vseh slojevih javnega življenja, osobito v javnih listih, tu so se vzdramili zvesti sinovi katoliške cerkve in pričeli boj zoper največje sovraže sv. cerkve. Založili so katoliške dnevnike „Pozor“, in ko je ta prestal izhajati, „Čecha“, koji je tekom 22 let svojega izhajanja prelepe usluge izkazal cerkvi; založili so „Katoliško politiško društvo za češko kraljestvo“, ustanovili so „Katoliško tiskovno društvo“, oživotvorili „Krščansko akademijo“, „Cirilo-Metodejsko tiskarno“ i. dr. Toda nedostajalo je literarnega središča, koje bi raztrošene moči združevalo in organizovalo katoliško tiskovno obrano. In založil je pred sedmimi leti mladi in marljivi, nadebudni duhovnik, čast. g. p. Tomaž Škrdlec, z nekaterimi prijatelji društvo „Vlast“, ter počel izdajati zabavno-poučni list baš tega imena in katoliške smeri, kakor je Vaš „DOM IN SVET“.

Početki tega društva bili so istotako skromni in ne baš veseli. Toda dandanes je zginilo to nezaupanje do „Vlasti“; društvo skoro šteje 900 ustanovnikov ter ima 40.000 gld. glavnice, s svojim blagodejnim vplivom posega v vse sloje literarnega življenja, in ne boče dolgo, da postane: „Katoliški Svatohor“

Tretje praško društvo, koje smo zelo pogrešali v katoliški organizaciji, je društvo katoliških akademikov na praškem češkem vseučilišču pod imenom: „Arnošt z Pardubic“; založil je to društvo čast. g. theol. dr. K. Vondruška, vrednik „Blahovēsta“.

Žalostni pojav v našem narodnem življenju je, da je sedanje naše razumništvo, da so naši razumniki svetski bodisi neverniki, ali pa gledé vere zelo nebržni in mlačni. Vse to je deloma posledica napačne šolske vzgoje, deloma pa tudi pogubni vpliv lažiliberalnega tiska.

Dandanes je, žal, mnogo profesorjev po naših srednjih šolah, koji se v svojih predavanjih čestokrat razžaljivo izražajo gledé katoliške cerkve, kar zelo vpliva na mladostna srca. Vsled tega prihaja mladenič-abiturijent iz gimnazije na visoke šole z jako omajano vero in ondi ga vrhu tega neverski profesorji popačijo s svojimi modroslovskimi nazori in — velikomestna družba.

Čuda ni, da potem pohajajo iz „matičke“ Prage skoro sami neverski gospodje profesorji, sodniki, uradniki, zdravniki i. dr. Priprosto ljudstvo to vidi, a to je omaje v verskem prepričanju. In baš temu ima odpomoči društvo „Arnošt z Pardubic“. Iz tega društva bodo pohajali, — vsaj nadejati se je, — verski razumniki, katoliški cerkvi udani in naklonjeni, koji bodo jednoč jako blagodejno delovali v svojem poklicu med narodom!

„Osrednja Matica šolska“ je vzlic vsem nezgodam, koje so zadevale to narodno podjetje vsled povodni, ohranilo upravo svojo v letu 1890 v ravnotežju. Vsi upravni troški (za šole, podpore itd.) znašajo v minolem letu 160.032 gld. 36 kr., in sicer se je nabralo na Češkem za „Matico“ 124.452 gld. 45 kr., na Moravskem 28.538 gld. 94 kr., v Sleziiji 2410 gld. 42 kr., v Ameriki 1063 gld. 33 kr., po drugih deželah 2276 gld. 3 kr.

V zadnji seji „Češke akademije věd in umetelnostij“ se je naznanilo, da volitve za člene te akademije niso sprejeli: prof. Koláček v Brnu, pisatelj Julij Zeyer, vrednik Václ. Vlček, ravnatelj „Narodnega gledališča“ Fr. A. Šubert, dramaturg Stroupežnický, prof. Zíték in pisatelj P. Pravda. V proslavo slavnega pedagoga Jana Amosa Komenskega v letu 1892 razpisala je akademija nagrado 1000 goldinarjev za najboljši spis o Komenskem.

Gradec in Zagreb imata svojo „vzpenjačo“, a tudi Pražani dobé svojo vzpenjačo, koja jih boče potezala na hrib Petřin na Mali strani. Daljina te

proge boče 390 metrov; troški so proračunjeni na 80.000 gld. Koncesija je dovoljena na devetdeset let. Otvorjena boče povodom deželne jubilejne izložbe.

Iz Slivnice, dné 8. februarija. Mariborčanka je 8. t. m. prinesla čuden dopis. V istem hvali tukajšnjega č. g. Lov. Krambergerja, ki se kot župnik 12. t. m. preseli na Kebeľ, a graja prihodnjega g. kaplana H., češ, da se ga boče nekateri Hočani radi znebili. Ta dopis so skovali tisti Hočani, ki so komaj tja prišli, a bi radi že prvo vlogo igrali. Neki mariborski mesar je ta dopis, tukaj prečitavši, vskliknil: „Povejte mi, kdo je tako poročilo iz Slivnice pisal, da mu podarim prav mastno zaušnico.“ Zagotovili smo ga, da v Slivnici ga ni. Grdo je, da se nasprotniki taci sredstev poslužujejo. Mi spoštujemo prihodnjega g. kaplana ter mu zakličemo: Dobro došli! Zagotavljam ga, da mi naše čast. gg. duhovnike, učitelje in uradnike, ki v prav lepi slogi živé, boljše ceniti vemo.

Poslovivšemu se č. g. župniku Krambergerju pa želimo, da bi se na svoji novi samostalni službi mnoga leta zdravega in zadovoljnega počutil. Zahvaljujoč se njegovemu odkritosrčnemu prijateljstvu, njegovi blagodušnosti, zagotovimo ga, da nam ostane vedno v blagem spominu. K.

Dnevne novice.

(Državnozborske volitve.) Minolo nedeljo je bil v Mariboru shod slovenskih zaupnih mož. Zjediniili so se za naslednje kandidate: Za kmetske skupine so kandidatje gg. Miha Vošnjak, dr. Gregorec in Francišek Robič, za mesto Celje g. dr. Sernee, za Ptuj g. dr. Dečko. Oklic objavi v kratkem „Slov. Gospodar“. Program: Vzajemno postopanje vseh slovenskih poslancev. — S Koroškega se nam poročá: Libeliška občina je slovenska in katoliška, toda pri volitvah je že dvakrat potegnila z nemškimi liberalci, ker so naši možje tako malomarni, da se ne vdeležujejo volitev ali pa v tako pičlem številu, da nemškutarji in liberalci zmagajo. Letos pa je več upanja. — Sinoči smo dobili iz Pliberka naslednjo brzovjavo: V Libeličah na skrajni meji naši je bil usnovalni shod podružnice sv. Cirila in Metoda kljub vsem oviram sijajen; vdeležencev je bilo do 200 kmetov. Libeliče bodo naše! — To poročilo nas je silno razveselilo. Naj se rodoljubi potrudijo, da iztrgajo nasprotnikom še Šmarjeto pri Velikovecu; zmaga slovenskega kandidata za državni zbor bila bi zagotovljena. — Iz mokronoškega okraja nam piše prijatelj: Pri nas se oglašajo kandidatje kakor gobe po dežju. Poleg g. sodnika Golije in okr. glavarja g. dr. pl. Thomana se imenujejo ravnatelj meščanske šole v Krškem g. Lapajne, ribniški okr. sodnik g. Višnikar in svetovalec g. Hren, ki se posebno pri gg. uradnikih priporočá. Kaj pa počnete gori v Ljubljani, da ne naznanite kandidatov? — Na to moremo odgovoriti, da doslej kandidatje še niso definitivno določeni, na volilcih je torej, da izberó zanesljive volilne možje. To bodi prva skrb zavednih mož. Kakor pa čujemo, tudi centralni volilni odbor ne boče priporočal uradnikov, naj bodo Petri ali Pavli, najmanj pa taci, ki iščejo na Dunaju le svojo korist. — Iz cirkniskega okraja se nam poročá: Naša cirkniska občina je že večkrat prosila, naj se v Cirknici napravi okrajno sodišče v zvezi z davkarijo. Te dni pa smo zvedeli, da je prošnja odbita, kar je vzbudilo občeno nezadovoljnost. Oglašajo se odlični možje proti kandidaturi dosedanjega zastopnika notranjskih občin. Mnogi izražajo željo, naj bi se grof Hohentwart postavil za kandidata na Notranjskem, da Notranjci zbrisejo madež iz leta 1873. — Temu dostavljamo, da objavljamo posamezne glasove iz volilnih okrajev z namenom, da se izvé pravo mnenje volilcev. Dolžnost centralnega volilnega odbora pa boče, da priporočí na podlagi izjav po svojem najboljšem prepričanju najprimernejšega kandidata.

(K ljudskemu štetju.) Četrta (železniški) oddelek ljubljanskega mesta šteje 7774 prebivalcev, ki se tako-le razdelé: Delavske hiše za Bežigradom 4 hiše, 32 strank, 86 moških, 87 ženskih, sploh 173 ljudi; leta 1880 —. Dolge ulice 5 hiš, 29 strank, 63 moških, 81 ženskih, sploh 144 ljudi; leta 1880 97 ljudi. Dunajska cesta, 34 hiš, 237 strank, 738 moških, 897 ženskih, sploh 1635 ljudi; leta 1880 1339 ljudi. Farovške ulice, 1 hiša, 2 stranki, 10 moških, 6 ženskih, sploh 16 ljudij; leta 1880 13 ljudi. Franciškanske ulice, 8 hiš, 47 strank, 89 moških, 148 ženskih, sploh 237 ljudi; leta 1880 178 ljudi. Cesta na južno železnico, 4 hiše, 36 strank, 82 moških, 78

ženskih, sploh 160 ljudi; leta 1880 152 ljudi. Koldvorske ulice, 31 hiš, 147 strank, 297 moških, 349 ženskih, sploh 646 ljudi; leta 1880 689 ljudi. Pred kasarno, 1 hiša, 4 stranke, 9 moških, 15 ženskih, sploh 24 ljudi; leta 1880 14 ljudi. Kravja dolina, 23 hiš, 92 strank, 292 moških, 359 ženskih, sploh 651 ljudi; leta 1880 584 ljudi. Marije Terezije cesta, 13 hiš, 123 strank, 288 moških, 334 ženskih, sploh 622 ljudi; leta 1880 542 ljudi. Nove ulice, 1 hiša, 8 strank, 13 moških, 17 ženskih, sploh 30 ljudi; leta 1880 29 ljudi. Parne ulice, 8 hiš, 17 strank, 47 moških, 49 ženskih, sploh 96 ljudi; leta 1880 28 ljudi. Pokopališka cesta, 2 hiše, 3 stranke, 3 moški, 5 ženskih, sploh 8 ljudi; leta 1880 11 ljudi. Poljske ulice, 10 hiš, 48 strank, 100 moških, 101 ženska, sploh 201 ljudi; leta 1880 58 ljudi. Prečne ulice, 5 hiš, 26 strank, 27 moških, 54 ženskih, sploh 81 ljudi; leta 1880 52 ljudi. Predilne ulice, 1 hiša, 2 stranki, 6 moških, 7 ženskih, sploh 13 ljudi; leta 1880 10 ljudi. Pristavske ulice, 1 hiša, 3 stranke, 8 moških, 4 ženske, sploh 12 ljudi; leta 1880 14 ljudi. Resslerova cesta, (prej Ressler Trg in fabr. ulice) 12 hiš, 74 strank, 196 moških, 257 ženskih, sploh 453 ljudi; leta 1880 116 ljudi. Cesta na Rudolfovo železnico, 4 hiše, 10 strank, 27 moških, 28 ženskih, sploh 55 ljudi; leta 1880 41 ljudi. Sv. Martina cesta, 7 hiš, 18 strank, 47 moških, 43 ženskih, sploh 90 ljudi; leta 1880 27 ljudi. Sv. Petra cesta, 80 hiš, 449 strank, 967 moških, 1154 ženskih, sploh 2121 ljudi; leta 1880 1859 ljudi. Sv. Petra nasip, 5 hiš, 42 strank, 78 moških, 105 ženskih, sploh 183 ljudi; leta 1880 151 ljudi. Travniške ulice, 5 hiš, 27 strank, 66 moških, 57 ženskih, sploh 123 ljudi; leta 1880 54 ljudi. Sploh 265 hiš, 1476 strank, 3539 moških, 4235 ženskih, sploh 7774 ljudi; leta 1880 6058 ljudi.

(Iz Ilir. Bistrice.) Naj naznanim „Slovenca“, kot stari prijatelj ranjkega, da je 24. januv. umrl v Gospiću na Hrvaškem dr. Albert Rieger, zdravnik ter jako spoštovan hrvaški rodoljub. Rojen je bil Rieger na Volovskem v Primorju; oče mu je bil uradnik v Istriji, po rodu Čeh, bratranec slavnemu voditelju Čehov; mati mu je bila hči jako bogatega in spoštovanega trgovca Minak-a. Dasi-ravno je bil talijanski vzgojen, je bil vendar pošten in značajan rodoljub in bil tudi dober katoličan. Navzel se je domoljubja na reški gimnaziji, ko so Kurelac, Trdina in drugi vrli profesorji tamkaj mladino poučevali. Bil je priprost in ljubezniv in ljudstvo je do njega, kakor pravi „Obzor“, veliko zupanje imelo. Doživel je komaj 48. leto. Naj blaga duša v miru počiva! X. Y.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dné 4. februarija svojo XLIII. sejo. Navzočni: Tomo Zupan, prvomestnik; odborniki: dr. vitez Bleiweis, Ivan Hribar, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. J. Vošnjak (blagajnik), Andrej Zamejec, Anton Žlogar (zapisnikar). Od nadzorništva: Oroslav Dolenc. — Blagajnik dr. Vošnjak poročá o denarnem stanju od zadnje vodstvene seje in o sklepnih računih za leto 1890, kar se vzame na znanje. — Istotako naznanja tajnik o prispelih dopisih in o njih rešitvi ter o izvršitvi prejšnjih ukrepov, kar vodstvo odobrujoč jemlje na znanje. — Posebno vesela so naznanila o „božičnicah“ družbenih zabavišč, pri katerih so otroci pokazali lep napredek, rodoljubno občinstvo pa svojo radosnarnost. V Trstu, Rojanu in Gorici se je posebno odlikovalo narodno ženstvo; slava mu! — Nekaj prošenj za šolske pomočke je bilo uslišanih. — Vodstvo sklene v nekem obmejnem kraju osnovati otroški vrt za slovensko deco.

(Matica Hrvatska) razpošilja svoje knjige za leto 1890. Člani ljubljanskega poverjeništra prejmo jih te dni. Pri tisti priliki se lahko raznašalcu izroči udnina za leto 1891.

(Iz Cirknice) se nam piše: Povsod tožijo o hudi zimi in debelem snegu, ki se nam še vedno ponuja. Naš cestni odbor je storil svojo dolžnost, ker dvakrat nam je preoral glavne ceste. Žal, da to le malo pomaga, ker drugi dan pa ga silna burja zopet nanese. Orožniki pridno priganjajo ljudi, da odkidavajo tudi stranska pota, ker sicer bi bili od vseh strani zameteni. Vsled snega tudi otroci ne morejo hoditi redno v šolo. In kako tudi, saj še odrasel človek nikamor ne more. — Ljudsko štetje je dalo pri nas mnogo dela. Ponosni pa smo, da pri nas ni nobenega nemčurja, kakor so še po nekod taki murni. Večkrat ste že svarili, da naj ljudje ne kupujejo srečk na obroke, posebno ne od zvitih

in nezasitnih židov. Kdor se dá prevariti, usede se na limanico. Tako je nekdo za tri srečke po 5 gld. plačal v obrokih 40 gld. 74 kr., a na dobiček bode čakal zamán. Torej pozor! Pokazite vrata takim agentom.

(Iz Št. Petra) na Notranjskem se nam poroča: V nedeljo zvečer je v Hrastju pogorelo P. Zele-tu gospodarsko poslopje, katero edino je bilo v tej vasi s slamo krito; druga poslopja je požar pred dvema letoma uničil. Pogorelec je bil zavarovan. Vzrok požara ni še znan. — V soboto popoldne pa se je prikazal rudeči petelin v dimniku hiše tukajšnjega župana in trgovca g. Špilarja. Ogenj se je razširil po sajah v strešno tramovje, katero je vsled nepredvidnosti zidarjev vzdano v tramovje. Z brizgalnico tovarnarjev gg. Medice in Križaja je bilo tleče tramovje hitro pogašeno, le dimnik se je moral deloma razrušiti. Sreča, da so še o pravem času zapazili nevarnost, sicer bi se bil vsled burje ogenj hitro razširil. Sploh se tukaj malo pazi na dimnike, ker se premalo čistijo in se sploh prenizko zidajo; celó leseni so nekateri dimniki. Zeló potrebno bi bilo tukaj ognjegasno društvo. Tvrška Medica in Križaj ima dve brizgalnici in nekaj gasilnega orodja, kar bi v prvi sili zadostovalo. Seveda treba bi bilo omenjeni trvdki dati primerno odškodnino za slučaj, da bi hotela prepuščati svoje orodje v porabo. Naj bi merodajni možje ukrenili potrebno.

(Osnovalni odbor) društev „Čitalnica v Brežicah“ in „Podružnica društva sv. Cirila in Metoda za breški okraj“ javlja s tem, da bode ustanovni občni zbor za obe društvi v nedeljo dné 15. dan februarja ob pol 5. uri popoldne v gostilni gosp. Haiderja v Brežicah ter uljudno vabi k obilni vdeležbi in pristopu.

(Kardinal in nadškof zagrebški, Mihalović) je še vedno nevarno bolan. Kakor poroča „Obzor“, bilo mu je včeraj zjutraj tako slabo, da se je bilo bati smrti. Na to mu je nekoliko odleglo, da je zavžil malo kave. Že sedem dni bolnik ničesa ne zavživa, sicer pa je še zaveden.

(Petardovca Corettija,) ki je obsojen na tri in pol leta težke ječe, odpeljali so včeraj iz Trsta v Gradišče.

(Nesreča.) V Trbovljah je dné 3. t. m. v rudniku kamenje zasulo kopača Lužarja; izkopali so ga mrtvega.

(Uboj.) Iz Kamnika se poroča, da sta se dné 3. t. m. Jožef Balantič iz Bisteršice in Val. Komatar idoča iz krčme sprla. Komatar je tako zdelal svojega nasprotnika, da je ta drugi dan umrl. Ubijalca so že zaprli.

Raznoterosti.

— Oborožen mir. Koliko stane na leto evropski mir, razvidi se iz teh-le številk:

Dežela	vojaški proračun v frankih	drž. dolg v fr.
Nemčija	867.785.846	1.547.255.406
Anglija	738.419.642	17.809.979.560
Francija	927.238.547	28.000.000.000
Avstrija	301.213.960	10.280.047.245
Ogrsko	200.000.000	3.745.176.050
Busija	1.044.939.468	22.524.469.900
Italija	403.887.140	11.240.636.860
Španija	184.172.693	6.275.268.482
Portugal	39.515.923	2.991.155.941
Švedsko	40.065.750	372.506.925
Norvegija	12.807.000	138.384.000
Belgija	46.834.732	1.923.118.174
Nizozemsko	74.152.303	2.313.083.430
Grecija	23.267.824	623.883.288
Dansko	23.610.161	290.360.940
Turčija	155.550.000	2.714.149.365
Bolgarija	23.281.584	76.545.626
Črna Gora	500.000	2.125.000
Rumunsko	34.394.270	851.412.554
Srbija	9.646.104	280.000.000
Švica	42.490.806	30.572.000
Vkufe	5.193.773.753	114.030.430.446

Državni dolg smo zato tu podali, da si je še laglje predstavljati, kakó teží ta „mir“ na evropskih državah.

— Posvetovanja za veliko romanje katoliške šolske mladine povodom stoletne slavnosti sv. Alojzija lepo napredujejo. „Circolo di San Pietro“ rešuje vse z mednarodnim romanjem v zvezi stoječe zadeve in skrbi vzlasti za to, da se bo mladim romarjem kolikor mogoče preskrbelo stanovanje. „Circolo della Immacolata della Gioventù cattolica di Roma“ je prevzel skrb za cerkvene slavnosti, kakor tudi veličastno akademijo, ki se bo tem povodom vršila. Ker je romanje določeno v mesecu septembru, upati je na mnogoštevilno inozemsko vdeležbo. Iz Španije, kjer se škofje jako zanimajo za to stvar, pričakuje se mladih romarjev

v velikem številu. Istotako bo tudi s Francoskega in iz Belgije živahno romanje v Rim. Iz Nemčije in Avstrije ni dobil dotični odbor še nikakega poročila o vdeležbi.

— Bogat berač. Peter Mueller v Čikagu, priletel mož, ki ima neki do 750.000 dolarjev ali 1.800.000 gld. premoženja, moral je nedavno zaradi beračenja v posilno delarnico, kamor je bil obsojen na 60dnevni zapor. Dlje časa je bival s svojo ženico v bori koči ob reki Illinois. Ta nenavadna zakonska dvojica se je odrekla vsakateremu vživanju veselja ter je le na kupček nosila, kar je dobila. Okrinkani roparji, ki so pred nekaterimi leti v noči prišli nepovabljeni v njuno stanovanje, ju niso mogli prisiliti, da bi povedala, kje imata spravljén zaklad, če tudi so ja silno mučili. Ko so nekoč Muellerja zaradi beračenja vtaknili v zapor, obesila se je žena njegova iz žalosti in odsihdob je živel osamljeni mož še revneje. Ta bogati berač ima dokaj lepe zemlje, vrednostnih papirjev in drugih dragocenosti.

— Nov jodov studenec so našli v Galiciji pri toplicah Ivonicz.

Telegrami.

Trst, 9. februarja. Knez Nikolaj črnogorski je prišel včeraj dopoldne z vlakom iz Benetek in se nastanil v „Hôtel de la Ville“. Opoldne je sprejel knez cesarskega namestnika Rinaldinija.

Lvov, 9. februarja. Deželni osrednji volilni odbor je sprejel predlog mladorusinskega odbora gledé na skupno volilno delovanje ter sklenil, pričeti potrebna pogajanja.

Rim, 9. februarja. Novo ministerstvo je priseglo pred kraljem; v soboto se bo predstavilo zbornici.

Peterburg, 9. februarja, zvečer. Nadvojvoda Franc Ferdinand je zajutrekoval danes v vojaški kazini gardnega polka na konjih. Poveljnik polku veliki knez Pavel Aleksandrovič je napil gostu, ta pa je napil carju in polku. V šoli vojaških otrok so sprejeli ti igraje avstrijsko himno nadvojvodo; naposled je bil poklican polk pod orožje in stal je v štirih minutah na vežbališči. Med igranjem avstrijske himne je nadvojvoda zapustil polk.

London, 11. februarja. Vnanje ministerstvo je doposlalo lord-mayorju pismo s prošnjo, katero je koncem minolega leta odposlal carju v Peterburg, naj bi preklical naredbe proti židom. Pismo ni bilo sprejeto.

Piccoli-jeva esenca za želodec
je želodec okrepčujoče, razmehčujoče, zlato žilo (hemoroide) in gliste odpravljajoče zdravilno sredstvo. Steklenica velja 10 kr. (6)

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu dopošlje prvo številko brezplačno, in iz katere more izprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (10)

Umrli so:

7. februarja. Henrik Haine, zasebnega uradnika sin. 6 dni, Lončarska steza 3, čeljustni krč.

V bolnišnici:

5. februarja. Marij Juvan, gostija, 87 let, vsled ostarelosti. — Frančška Ribič, hišina, 21 let, febris septica.

6. februarja. Marija Jeglič, kajzarjeva žena, 42 let, jetika. — Ivan Maček, delavec, 48 let, jetika. — Marija Arloni, gostija, 57 let, plučni emphysem.

7. februarja. Marija Stirn, gostija, 47 let, jetika.

Služba cerkovnika in orgljarja (3-3)
je razpisana.
Več se zvé pri vredništvu „Slovenca“.

Sargove glicerinove specijalitete.

Odkar sta izumila glicerinove specijalitete **F. A. Sarg** in **Karol Sarg**, rabi jih Njeno **Veličastvo cesarica** in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specijalitete priporočajo: **prof. baron Lielig**, **prof. pl. Hebra**, **pl. Zeissl**, **cesarski svetnik pl. Scherzer** itd. itd., **dvorna zobozdravnika Thomas** na Dunaji in **Meister** v Gothi itd.

Glicerinovo milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr. v škatljici 65 kr., v deščicah po 3 koške vkufe 90 kr., v škatljici po 3 koške . . . . . 60 kr.
Medeno glicerinovo milo v zavitku po 3 koške . . . . . 60 „
Tekoče glicerinovo milo v steklenici . . . . . 65 „
(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)
Glicerinova ustna krema v steklenici . . . . . 50 „
Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1.—
Toaletno karbol-glicerinovo milo v zavitku po 3 koške 1.20
KALODONT, glicerinova zobna krema po . . . . . —.35
(Izvrstno sredstvo za lepe svitle zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah. (17)

Tuji.

8. februarja.

Pri **Malicu**: Ranzinger iz Kočevja. — Bruckner, Mraulak, Handl, Fischel, Pluhaczek, trgovci, z Dunaja. — Ginhart iz Št. Vida. — Železnik, vodja vlaka, iz Ljubljane.

Pri **Stonu**: Hummer, profesor Chlumetzky, c. kr. tajni svetovalec; Böhringer, Michel; Friedman, trgovci, z Dunaja. — Reinhardt, Gäbler, Hinne, Stäber iz Nemčije. — Globotschnig, trgovec, iz Kranja. — Weiss, trgovec, iz Grada. — Mally iz Zagorja. — vitez Springensfeld, c. in kr. nadporočnik, iz Maribora. — Šinon iz Mokronoga. — Ferjančič, župnik, z Notranjskega.

Pri **avstrijskem caru**: Jerše, nadučitelj iz Trebnjega. — Kristina in Antonija Schuller iz Kroke. — Kraus, trgovec, iz Briž. — Dolina, trgovec z usnjem, iz Beljaka.

Pri **Južnem kolodvoru**: Pollajul, potovalec, s so-progo, iz Suhe. — Moro iz Ljubna. — Pollak, c. kr. živino-zdravnik, iz Logatea. — Schlamaier, s sestro, iz Kamnika. — Schneeweiss, c. kr. nadgeometer, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v tuč
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		746.5	—4.6	sl. vzh.	oblačno	
9. 2. u. pop.		745.5	—1.6	„	„	0.00
9. u. zveč.		746.3	—3.8	„	„	
Srednja temperatura		—3.3°, za		—0.7° pod normalom		

Dunajska borza.

(Telegrafno poročilo.)

10. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	gld	25	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	92	„	15	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	„	40	„
Papirna renta, davka prosta	102	„	05	„
Akcije avstr.-ogerske banke	987	„	—	„
Kreditne akcije	307	„	50	„
London	114	„	10	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleon.	9	„	05	„
Cesarski cekini	5	„	41	„
Nemške marke	56	„	07½	„

Stanje avstro-ogerske banke

dné 7. februarja 1891.

(Brzojavno poročilo.)

Bankoveev v prometu	gld.	410,200.000	(+ 2,587.000)
Kovinski zaklad	„	244,992.000	(— 53.000)
Listnica	„	138,666.000	(— 766.000)
Lombard	„	27,975.000	(— 1,659.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld.	46,480.000	(+ 3,060.000)

Josip Groselj,
podobar v Selcih
(Gorenjsko)

se uljudno priporoča visokočastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v

podobarsko stroko spadajočih del

iz **kamna, gipsa in lesa**, istotako tudi iz **marmor-ocementa**. (8—1)
Naročila izvršuje točno, natančno in cenó.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.